

KUSADASI

OP STAP MET EEN LOCAL

Manuela Ozbas-Engels (1962) woont sinds 1993 in Kusadasi. Ze is getrouwd met Orhan (59), met wie ze één dochter heeft, Alara (12). In 2001 startte ze samen met haar man Guesthouse Bakkhos, een groene oase aan de rand van de stad.

Oké, uitgesproken 'mooi' is Turkije's oudste badplaats Kusadasi niet.

Wel zijn er heerlijke stranden en er is altijd genoeg reuring. En dan die omgeving, al die cultuur op een steenworp afstand! Local Manuela Ozbas-Engels geeft tips.

TEKST EN BEELD: PETRA SCHOUTEN

Keten Home & Hamam Products

Efeze, de best bewaarde Romeinse stad na Rome

Dobberen in het kristalheldere water bij Millipark

Ik heb een haat-liefdeverhouding met Kusadasi. Moet ik 'mijn' stad in één zin beschrijven, zeg ik: "Een drukke badplaats met een mengelmoes van bouwstijlen, een gezellige boulevard en een authentiek centrum."

Het zijn de ligging – één uur rijden van Turkije's derde grote stad Izmir en het Griekse eiland Samos voor de deur –, het milde klimaat en het mooie achterland die mij het gevoel geven bevoorrecht te zijn hier te kunnen wonen. Kusadasi heeft veel flats in alle kleuren van de regenboog. Voor mij, ik hou nogal van esthetiek, is het iets te veel van het goede, maar veel mensen vinden het gezellig rommelig.

In het voor- en najaar rij ik geregeld naar de haven (5), om inkopen te doen of om vanaf het terras van één van mijn favoriete visrestaurants te genieten van de ondergaande zon. Tussen half juni en half september – de Turkse schoolvakantie – vind ik de stad iets te druk. Maar het achterland, daar is het prachtig én altijd lekker rustig. Voor cultuur- en natuurliefhebbers bestaat er geen betere uitvalsbasis dan Kusadasi. Zoveel bezienswaardigheden geconcentreerd in één regio: Millipark, historische opgravingen in Efeze, Priene, Milete en Didyma, de dorpjes Doganbey en Sirince en natuurlijk wat verder weg de ruïnes van Aphrodisias en

de zoutterrassen in Pamukkale, één van de zeven wereldwonderen van de natuur.

Winkelen en wandelen

Kleding koop ik vooral in Izmir en Istanbul, en voor specerijen, wijn, olijven, olijfolie, kruiden en groenten rij ik naar de markt in Selcuk of Sirince (4 en 6), een gerestaureerd Grieks bergdorp, op twintig autominuten van ons huis. Ben ik in de stad, dan loop ik altijd even binnen bij Keten Home & Hamam Products (www.ketenhome.com). Dit zaakje, in winkelcentrum Scala Nuova naast de cruiseterminal, is tot de nok gevuld met hamamdoeken en bedspreien van organic cotton. Vanaf het terras van het winkelcentrum heb je mooi uitzicht op het eeuwenoude Byzantijnse kasteel op Pigeon Island (Duiveneiland) (1). Vroeger heette het nog Vogeleiland, en daar komt ook de naam Kusadasi vandaan ('kus' betekent vogel en 'ada' eiland).

Marina, de jachthaven aan de zuidkant van de boulevard, heeft ook een paar luxe winkels. Mijn favoriet is Mudo, waar ze naast decoratieve accessoires ook kleding en schoenen verkopen. Typische Turkse snuisterijen, goud, zilver, leer, tapijten en fake artikelen worden aangeboden achter de Caravanserai, een immens gebouw uit

Maak zeker een uitstapje naar Efeze, op Rome na de grootste en best bewaarde antieke stad van het Romeinse Rijk

1618, met dikke vestingmuren en kantelen. Oorspronkelijk was het een Ottomaans fort, dat gebruikt werd om karavanen en de zeehandel te beschermen. Het heeft een grote vierkante binnenplaats, waar twee tot drie keer per week Turkse avonden georganiseerd worden. Toeristisch, maar zeker leuk om een keer mee te maken. Net als een wandeling door het oude stadscentrum Kaleici (vertaald: 'binnen de vesting'). Nog niet uitgewandeld? Beklim de berg (met het beeld van Atatürk) en geniet boven, in de schaduw van de bomen, van het uitzicht over stad en zee (3). Tip: neem wat te drinken/eten mee voor onderweg!

Als herboren

In de Ottomaanse tijd was de hamam voor vrouwen wat het koffiehuis is voor Turkse mannen. De dames kwamen er samen om te roddelen en om hun kinderen uit te wisselen: 'Ik heb een leuke zoon, is dat misschien wat voor jouw dochter?' De meeste hotels hebben tegenwoordig een spa – de moderne variant van het badhuis – maar in Kusadasi zijn nog twee authentieke hamams: de Belediye Hamam (Gemeente Hamam, Yildirim Cadessi 2) en Hamam Kaleici, vlak bij de moskee in Kaleici. Na een behandeling van één tot anderhalf uur voor 15 tot 20 euro voelt u

3X GENIETEN

■ **Kutas** ligt naast restaurant Ali Baba (Belediye Turistik Carsisi 5). Terras met uitzicht op vissersbootjes en de cruiseterminal. Hier komen locals voor een kop koffie of een hapje

■ **Kismet hotel** (Gazi Begendi Bulvari 1) heeft al heel wat prominente gasten gehad. Vanuit de mooi aangelegde tuin heeft u een super uitzicht over zee. Fijne plek om, samen met de wat 'beter gesitueerde' locals, een aperitiefje te nuttigen

■ Bij **Bakkhos Guesthouse** (www.bakkhos.com) serveert Manuela authentiek Turkse gerechten. Bij het ontbijt geeft u door of u die avond mee-eet met de familie. Voor € 17,50 krijgt u een heerlijk 4-gangen verrassingsmenu.

zich als herboren. Overigens: de 'wasmannen', vaak nogal uit de kluiten gewassen kerels, gebruiken niet voor iedere nieuwe klant een nieuwe scrubhandschoen. Dat u dat wel even weet.

Kies uw eigen vis

Jazzclub Bebop (www.bebopjazzclub.com) in de Marina is een rustig café-restaurant in bistrostijl, waar ze goed vlees serveren. Toch eet ik in de buurt van de zee het liefst vis. En dat kan natuurlijk voortreffelijk in dit voormalige vissersdorp. Het maakt niet zoveel uit waar u aanschuift, maar het oudste visrestaurant van de stad Kazim Usta, in de haven naast de cruiseterminal (Liman Cadessi 4), is mijn favoriet. Ze serveren er ook de lekkerste mezes (Turkse tapas, red.) Als ik hier op een warme lentevond met mijn man of vrienden op het terras zit – met een raki en verschillende gerechtjes – en de lucht langzaam oranje zie kleuren, voel ik me volmaakt gelukkig. Overigens, in een visrestaurant is het niet gebruikelijk dat u de menukaart krijgt. De gastheer neemt u mee naar de vitrine, waar u ter plekke de mezes en een vis mag uitzoeken. De prijzen die erbij staan, als ze al worden vermeld, zijn in Turkse Lira's en gaan per kilo. Kies dus zeker niet de grootste vis uit! ▶

Kusadasi

8-daagse reis (v.a € 489 p.p.)

Kusadasi, met name Guesthouse Bakkhos, is voor cultuur- en natuurliefhebbers de perfecte uitvalsbasis.

Kusadasi is het oudste Turkse toeristenstadje, een geliefde badplaats met diverse zandstranden. De haven zorgt voor een gezellige drukte en in de bazaarwijk is het ook goed toeven. In de omgeving is veel te zien, zoals Efeze, op zo'n 20 minuten rijden.

U verblijft in **Guesthouse Bakkhos*****, temidden van olijfboom- en wijngaarden. Een ideale locatie als u wilt genieten van natuur en rust in een uitzonderlijk Turkse sfeer. Het ligt op ca. 4 km van het centrum en het strand, de bushalte is vlakbij. Het guesthouse heeft een zwembad, restaurant, gratis WiFi, zonneterras, grote tuin met loungehoekjes en sauna. De ruime kamers met badkamer en airco zijn ingericht in een warme, landelijke stijl. Elke kamer heeft z'n eigen zitje. Tegen bijbetaling kunt u 's avonds genieten van een viergangendiner, samen aan een grote tafel met de familie.

Prijs en data

Reisperiode: 1 april t/m 31 oktober 2013. V.a. € 489 p.p., o.b.v. 2 personen per kamer.

Inclusief

- Retourvlucht Amsterdam-Izmir met ArkeFly, Economy Class (incl. alle belastingen)
- 7x overnachting in tweepersoonskamer (incl. ontbijt)
- Transfer van de luchthaven naar de accommodatie en v.v.
- **Speciaal voor Zin-lezers:** inclusief 1 welkomstdiner p.p.

Exclusief

- Eventuele vluchttoeslagen
- Per boeking: calamiteitsfonds € 2,50, reserveringskosten € 20 (online) of € 29,50 (telefonisch of reisbureau) Tip: boek autohuur bij (ter plaatse)

Meer info en boeken

Kijk op www.arke.nl/zin, bel met Arke 0900 - 88 47 (€ 0,15 p.min.) of ga langs bij een Arke winkel o.v.v. Turkije ZIN-aanbieding. De ANVR/SGR-voorwaarden zijn van toepassing

6

De kleurrijke markt van Kusadasi

Dagje naar het (natuur)strand

Kusadasi heeft verschillende stranden, verspreid langs de kustlijn over een lengte van 40 kilometer. Het bekendste stadsstrand is Ladies Beach, met erachter een autovrije promenade vol terrassen. Vroeger een plek voor de dames om onbeschaamd te kunnen badderen, nu is het uiteraard gewoon gemixt. In de zomer kan het hier flink druk zijn, beter is het dan om de dolmus – deze taxi-busjes rijden een vaste route, maar stoppen onderweg voor iedere klant – te pakken naar Long Beach, een vijftien kilometer lang zandstrand ten zuiden van de stad. Wilt u echt idyllisch, huur dan een auto en rij naar Millipark. De toegang tot dit beschermde natuurgebied kost tien Turkse Lira (vijf euro) per auto, maar dan heb je ook wat. Echte natuurstranden – van zand tot kiezels – met achter u niets dan bos en bergen, met kristalhelder water en een prachtig uitzicht op het Griekse eiland Samos. In het seizoen – mei tot half oktober – kunt u op de meeste stranden terecht bij kleine tentjes, die dankzij het gebruik van generatoren best een uitgebreide kaart hebben. De prijzen liggen hier iets hoger dan in de stad. U mag eten meenemen, zolang u maar niet gaat barbecueën. In het park zijn verschillende mooie wandelingen uitgestippeld,

Ataturk Monument op de Boulevard

5X PROEVEN

- **Gözleme:** opgerolde pannenkoek meestal gevuld met witte kaas en peterselie, soms met gehakt en aardappel
- **Kahramaras:** heerlijk Turks ijs, iets plakkeriger en grover van structuur dan Nederlands ijs
- **Ayran:** yoghurtdrink, de zoute tegenhanger van onze karnemelk. Goed voor de bloeddruk op hete dagen
- **Zeytinyagli yemek:** typisch Turkse gerechtjes, van vlees tot groente met rijst en tomatensaus. Verkocht bij eenvoudige lokanta's. Homemade food voor een kleine prijs
- **Turkse koffie:** *sade* is zonder suiker, *orta* middelzoet en *sekerli* mierzoet. Maar drink het kopje nooit helemaal leeg, tenzij u van koffieprut houdt

van een botanische route tot een loodzware Canyon-tracking van achttien kilometer van noord naar zuid, dwars door de bergkam.

Ruig, onaangeroerd gebied

Op de punt van de landtong (Dilek Yarimadasi) is het niet mogelijk om met een auto van noord naar zuid Millipark te rijden. De enige optie om het zuiden te bereiken is via de stad Söke. Een autorit van drie kwartier, die ik al mijn gasten aanraad. Het zuiden is een ruig, onaangeroerd natuurgebied. Een moerasachtige delta, waar veel verschillende vogelsoorten, zoals flamingo's, te vinden zijn. Maak een tussenstop bij de historische stad Priene en bezoek oud Doganbey, een vervallen, verlaten en geplunderd Grieks bergdorp, dat nu stukje bij beetje door particulieren wordt opgeknapt. Het dorpje ligt volkomen geïsoleerd, commercie is niet toegestaan. In het oude schoolgebouw bij de entree is een bezoekerscentrum gemaakt waar korte films worden vertoond over de flora en fauna van Millipark. Tegen lunchtijd rijdt u door naar Karina (7), voorbij Doganbey, het einde van de openbare weg. Bij het visrestaurant aan een primitief strandje kunt u heerlijke lokale vis bestellen, *cipura* of *levrek*, die ze grillen op de barbecue en serveren met wat mezes.

7

Wilt u echt idyllisch? Maak dan zeker een uitstapje naar natuurgebied Millipark

Duik in het verleden

Bent u in Kusadasi, dan móet u een uitstapje maken naar Efeze (2), op Rome na de grootste en best bewaarde antieke stad van het oude Romeinse Rijk. Niet voor niets trekt deze archeologische bezienswaardigheid jaarlijks miljoenen toeristen. U kunt er georganiseerd naartoe, maar vanuit ons guesthouse is het hooguit twintig minuten met de auto. De beste tijd om Efeze te bezoeken, is een paar uur voor sluitingstijd. De meeste toeristen zijn dan vertrokken. Tip: koop naast een algemeen toegangsticket ook een kaartje voor de terrashuizen. Van buiten lijkt het niet veel soeps, maar eenmaal binnen waant u zich in vervlogen tijden met mozaïek vloeren, marmeren muren, wandschilderingen en fresco's. ■